

Hanna-Leena Mattila kesk

Kirjallinen kysymys Kelain-palvelun lakkauttamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Kelain on Kelan ylläpitämä e-reseptipalvelu, joka on tarkoitettu lääkärin käyttöön lääkemääräysten laatimisessa ammattioikeuden perusteella yksityiskäytössä ilman ansaintatarkoitusta. Palvelu on ollut tärkeä väline esimerkiksi niille lääkäreille, jotka eivät toimi lääkärin tehtävässä terveydenhuollon organisaatioissa tai yrityksessä, jotka ovat jääneet eläkkeelle lääkärin työstään tai jotka hoitavat potilaita yksittäistapauksissa lääkärin vastaanoton ulkopuolella ilman ansaintatarkoitusta. Lääkärit ovat voineet kirjoittaa myös perheenjäsenilleen lääkemääräyksiä Kelaimessa.

Hallitus esittää, että Kelain lakkautetaan ensi vuoden alussa. Perusteluna esitykselle ovat säästöt sekä se, että markkinoilla on tarjolla vastaavanlainen palvelu, Duodecimin toteuttama D-resepti-sovellus. Tällä hetkellä kyseinen sovellus on käytettävissä vain Duodecimin jäsenlääkäreille ja rekisteröidyille palveluntuottajaorganisaatioille, eikä sen käyttö ole maksutonta.

Lääkäreillä on ammattioikeuteen perustuva oikeus kirjoittaa lääkemääräyksiä. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa lääkkeen määräämisestä kolmannen pykälän ensimmäisessä momentissa todetaan, että lääkärin ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetulla henkilöllä on oikeus määrätä lääkkeitä ihmiselle lääkinnällistä tai lääketieteellistä tarkoitusta varten ja pro auctore -lääkemääräyksellä ammattinsa harjoittamiseen.

On kohtuutonta, että valtio rajoittaisi lääkärin oikeutta harjoittaa ammattiaan edellyttämällä heitä hankkimaan jatkossa käyttöönsä maksullisen yksityisen palveluntuottajan tarjoaman järjestelmän, jotta he voivat kirjoittaa lääkemääräyksiä ilman ansaintatarkoitusta, vain siksi, että Kelain poistetaan käytöstä. Jos Kelaimesta luovutaan, lääkärillä täytyisi edelleen olla mahdollisuus kirjoittaa lääkemääräyksiä muulla tavalla, tarvittaessa esimerkiksi puhelimitse tai paperisina resepteinä.

Sähköisten lääkemääräysten toteuttamista ei voi jättää yksinomaan markkinatoimijoiden vastuulle ilman, että jokin julkinen taho velvoitetaan turvaamaan palvelun saatavuus. Kansalaisten yhdenvertaisen lääkehoidon toteutuminen ei voi olla vain kaupallisten palveluntarjoajien varassa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 329/2025 vp

Miten hallitus varmistaa, että lääkärit, jotka kirjoittavat lääkemääräyksiä ilman ansaintatarkoitusta, voivat jatkossakin laatia sähköisiä lääkemääräyksiä ilman pakollisia uusia ja maksullisia järjestelmähankintoja, jos Kelain-palvelu lakkautetaan ja

säilyvätkö paperinen ja puhelimitse annettava lääkemääräys sähköisen lääkemääräyksen rinnalla, jotta lääkemääräyksen laatiminen on mahdollista ilman sähköisiä palveluja?

Helsingissä 8.10.2025

Hanna-Leena Mattila kesk